

IZANEDELJO

Mohamed.

Mohamedova zmagovita pot.

Prvega vojnega pohoda se je lotil Mohamed na čelu 70 svojih najzvestejših. Kmalu mu je stalo ob strani 200 mož. Karavane so napadali prvi mohamedanci, ropali in peti del plena si je obdržal Mohamed. Svoje vojaštvo je navduševal z zagotovitvijo, nebo je obljubilo Mohamedu zmago ter plen. Večji spopad z nasprotniki se je doigral pri Bedr; Mohamed ni vihtel lastno-ročno meča, ampak je molil na gričku blizu bojišča tako-le: »Bog, izpolni sedaj obljubo! Ako bo ta peščica danes poginila, te ne bo nikdo več molil na zemlji!« Kamele so že bile pripravljene za pobeg, a Mohamed je zmagal in 70 njegovih sovražnikov je padlo. Ta malenkostna zmaga je bila podlaga za poznejšo moč preroka. Kako trdna je bila vera pri njegovih posameznih vernikih, je razvidno že iz besed Omeirsa, ki je vzkliknil, ko je zagotovil prerok bojevnikom raj: »Ako je med menoj in paradizem le še smrt iz roke sovražnika, potem upam, da bom prebival kmalu v njem.« Pognal se je v sredino bitke, iskal smrt in jo tudi našel.

Na čelu zmagovite armade, ki je hlepela po krvi ter plenu in podžgano od sedanjih uspehov, je sklenil prerok: Mekke, svoje domovine, se polastiti in spremeniti kaabo (svetišče), kraj poganškega bogoslužja, v sedež pravega bogočastja.

Z 10.000 možmi je začel Mohamed leta 630 svoj oborožen pohod proti Mekki. Ko so uvideli domačini in rojaki, da bi bil vsak odpor zaman, so mu predal mesto. Pred slovesnim vhomom v Mekko je odložil Mohamed ščit, šlem ter oklep, si pokrnil črni turban, oblekel romarsko haljo in se je lotil kaabe v vsej ponižnosti. Sedem procesij je priredil krog svetišča, razbil 360 bogov, ki so bili v kaabi. Ljudstvo je poklical k molitvi v tempelj. Mohamed je pridigoval in narod je vzkliknil na koncu: »Bog je velik! Ni Boga razen Allaha, in Mohamed je njegov prerok!« — Rojaki so mu prisegli zvestobo in se odrekli poganstvu. Razven tega je moral narod obljubiti, da se bo držal Mohamedovih predpisov: ne kradi, ne bodi nečistnik, ne ubijaj lastnih otrok in ne trgaj obleke ob priliki žalovanja.

Mohamedova smrt.

Arabska plemena so priznala Mohameda deloma prostovoljno, deloma so bila prisiljena z orožjem. Tako zelo so se množili njegovi pristaši, da se je lotil kmalu z 90 tisoč romarji poslovilnega romanja v Mekko. V zavesti skorajšnje smrti je pogostoma pridigoval v kaabi in izdajal cele legije raznih predpisov. Glavne točke njegovega nauka so bile: Je samo en Bog in Mohamed je njegov služabnik in poslanec. Samo en paradiz in pekel sta. Ljudje bodo ustali iz grobov na sodbo. Poslu-

šalci so prisegli slepo na vse, kar je zahteval od njih.

Mohamedove slutnje glede smrti so se uresničile. Ko je nameraval odpustiti mogočno vojsko v Sirijo, ga je napadla v Medini mrzlica. V zadnjih dneh je trdil, da mu je bilo dano na prosto: ali ostane na zemlji do sodnega dne, ali se hoče poprej združiti z Allahom. On je izbral smrt.

Mohamed je umrl na mrzlici dne 8. junija 632.

O prerokovi zunanosti je znano, da je bil srednje postave, okroglega obraza, velike glave, črne brade, visokega čela in velikih, črnih očl. V mladosti je bil izredno lep in močan. Prijatelj je bil nedolžnih šal. Živel je priprosto, jedel le eno jed in spal na slami. Bil je darežljiv in je razdelil večkrat vse, kar je imel.

*

Katoličani na Japonskem. Japonska šteje pri skoro 66 milijonih prebivalcev 92.161 katoličanov, 2771 več kakor v prejšnjem letu. Če bi vsako leto prirastlo isto število z rojstvi med katoličani ali z izpreobrnitvijo, bi trajalo 23.818 let, da bi bilo 66 milijonov Japoncev izpreobrnjenih. Od 265 duhovnikov na Japonskem jih je smo 54 Japoncev, v preteklem letu se je to število povišalo za pet novomašnikov. Ta statistika zgovorno kaže, kako trdovratno se upira šintoistična in budistična Japonska oznanjevanju evangellja. Koliko žrtev bo še treba, da bo ta veliki narod izpreobrnjen?

Pastra družba pri papežu. Sv. Oče Pij XI. je sprejel res pestro družbo — namreč 37 veljakov iz Tripolisa, ki so prišli v Rim ob priliki poroke prestola naslednika Umberta. Vsi so bili mohamedanci in so nosili značilna bela oblačila in rdeče fese. Čeprav so druge vere, vendar so izrazili željo, da bi videli papeža in ko jih je sv. Oče sprejel, so pokazali veliko spoštovanje in veselje. Vsi so pokleknil in poljubili papežu roko. Sv. Oče je imel kratek nagovor.

Tečaj duhovnih vaj za drugo četrtletje 1930. Za duhovnike: od 23. VI. do 27. IV., od 30. VI. do 4. VII. Za može: od 7. do 11. VI. Za mladeniče: od 3. do 7. V., od 17. do 21. V., od 28. V. do 1. VI. Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj drugega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v Domu do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno prijavijo. Ako bi kdo izmed prijavljenih ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. Pišite na naslov: Vodstvo »Doma duhovnih vaj« v Ljubljani, Zrinjskega cesta 9.

Pri razdraženih živalih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobi in imamo v na ravni »Franz Josefov« grančici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravnik priznavajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Dvojno gimsko veselje

daje ličnost lepe in pedantno čiste volnene obleke. Ako se ne pere kakor je treba, se slisne in daje utis stare ponošene obleke. V mlačni raztopini Schichtovega Radiona se stvari nalahko očistijo in ostanejo mehke in lahke ter varujejo svojo prvotno barvo in sveži ton. Celi ta posel se opravlja hitro in brez truda, ako se uporablja

219-5

NOVICE

Prevaljski gospod župnik umrl. V četrtek dne 13. marca je umrl vlč. g. Franc Božič, župnik v Prevaljah. Rodil se je dne 1. oktobra 1874 v Črni v Mežiški dolini. Mašniško posvečenje je prejel dne 19. julija 1900. V Prevaljah je župnikoval skoro 20 let. Rajni je bil znan ter priljubljen kot kulturno ter gospodarsko socialni delavec. Ostani mu ohranjen častno-hvaležen spomin med duhovnimi sobratji in ovčicami, ki so ga poznale!

Dalje časa pogrešanega so našli v Pesnici. Dalje časa so že pogrešali pristavnika Jožefa Weiss iz Gačnika pri Jarenini. Dne 11. marca zvečer so ga našli v Pesnici tik pred železniškim mostom med Lajtersbergom in Pesnico. Izpričano je, da je šel Weiss dne 3. marca iz Maribora in je padel pri Pesniškem dvoru v vodo ter utonil.

Neprevidno ravnanje z orožjem. V pondeljek dne 11. marca je bil prepeljan iz ptujske bolnice v mariborsko 20letni mlinarski vajenec Jožef Cagran iz Stanetinec pri Ljutomeru. Igračkal se je z nabitim revolverjem, ki se je sprožil, krogla je zadela fanta v glavo tako, da mu je vstopila pri desnem očesu ter obtičala v glavi. Revez že trpi s kroglo v glavi vsled neprevidnega ravnanja z orožjem skoraj štiri tedne.

Šmarnica vzrok krvoprelitja. V občini St. Lovrenc na Dravskem polju se je zgodil zopet krvavo smrten slučaj, ki priča o nerazsodnosti in podivjanosti ljudi, ki so se opijali s šmarnico. Komaj 20letni želar Franc Čuš iz St. Lovrenca je popival v vinotoču Novi vrh v družbi Ludovika Majcena, Cirila in Jožefa Lovreca. Na povratku je prišlo po običajnih šalah do prerekanja in seve Čuš je moral potegniti nož in začel mahati proti tovarišem. Toliko je gotovo, da je iz prvotne šale nastala žalostna resnica in je obležal Čuš mrtev s prerezanim vratom. Čušove tovariše so prepeljali v zapore v Ptuj, a taji jo zločin.

Opozorjamo na otvoritev konzumne prodajalne v Mariboru. V Mariboru na Glavnem trgu števil. 21 je bila otvorjena konzumna prodajalna z vsemi spece-rijskimi potrebščinami. Član zadruga postane lahko vsak, ako pristopi in vplača 10 Din pristopnine in delež, kateri znaša 100 Din in se lahko plača v petih obrokih. Za vso blago, katero se bo pri zadrugi nakupovalo, bodo dobili člani ob letu 3% dividendo. Na zahtevo dostava na dom. Trgovino toplo priporočamo!

Smrt pravega krščanskega moža. V župniji sv. Mihaela na Pilštajnu je umrl 75letni posestnik Anton Turk. Blagopokojni je iz znane rodovine Turkov v Brezovcu na Polju. Na Pilštajnu se je priženil in bil vzor vestnega gospodarja, pravega krščanskega očeta in zavednega moža. Bil je oče blagega gospodarskega Milosa Turka na Bučah. Stari slovenski korenini Tonetu svetila večna luč, preostalim naše iskreno sočalje!

Dva požara v Savinjski dolini. V nedeljo dne 9. marca se zgorelo na Polzeli gospodarsko poslopje posestniku Alojziju Predovniku. Zgorela mu je vsa krma in veliko dragocenega gospodarskega orodja. Vzrok požaru je bila iskra iz lokomotive večernega savinjskega vlaka, ker je oddaljena proga od pogorišča komaj dobrih 10 m. Ognjegasci so komaj obvarovali hišo, škoda znaša 50.000 Din, zavarovano je bilo poslopje komaj za 17.000 Din. — Dne 13. marca zjutraj je začelo goreti iz nepojasnjenega vzroka gospodarsko poslopje Karla Sajovića na Rezanj pri Gomilskem. Poleg krme za živino mu je uničil ogenj gospodarske stroje, orodje in 1500 kg hmelja. — S težavo so rešili živino. Škoda znaša 100.000 Din in bo deloma krita s pametno preračunano zavarovalnino. Sajovića je zadela požar tem občutnejše, ker je mlad gospodar, ki je začel samostojno gospodariti komaj pred par leti.

Utepljenega, 25letnega, slaboumnega Franca Kralja z Rake so potegnili te dni iz Save pri Brežicah. Radi prenapoljenosti v ljubljanski umobolnici na Studencu je sorodnik, ki je spremljal Kralja v Ljubljano, bil njegov varuh tudi na povratku. V Sevnici pod mostom mu je slaboumni izginil in šel v Savo.

Lastna mati pokopala novorojenčka. Iz Dobove pri Brežicah poročajo, da so dne 8. marca na pokopališču odkrili otroci majhno rakev, ki je bila le malo

pokrita z zemljo. Poklicani orožniki so našli v rakevi novorojenčka ženskega spola. Čigav bi bil novorojenček, se še ne zna. Najbrž, da je kaka nezakonska mati iz strahu pred javnostjo sama zagrebala mrtvorojenega otroka.

Sovjeti ogoljufali Amerikance. Po Stalinovem načrtu skušajo v Rusiji za vsako ceno dvigniti industrijo. V smislu razpleta industrije so sklenile razne tvrdke v Združenih državah s sovjeti pogodbe za razne nabave. Največjo pogodbo je sklenila tvrdka Alb. Kohn v Dtroitu. Tvrdka bi naj po tej pogodbi zgradila tovarne za dve milijardi dolarjev. Amerikanci so prejeli iz Moskve vest, da sovjeti ne priznavajo mednarodnega prava o patentih. Sovjeti so vse ameriške patente ukradli in jih izdelujejo neovirano. To postopanje je vzbudilo med Amerikanci veliko razburjenje. Amerikanske tvrdke zahtevajo od vlade v Washingtonu, da jim nudi pomoč napram ruskim brezvestnežem. Največje strašilo za Amerikance je vest, da hočejo sovjeti vsa ameriška tvorniška podjetja v Rusiji zapleniti in kot v državnih nadaljevati delo.

Prvi papirnati denar. Na vseučilišču v Heidelbergu na Nemškem so našli listino, ki pravi to-le: Leta 1484 je razdeljeval španski grof Teradilla svojim vojakom na gotove denarne svote glaseča se nakazila. Ker je papirnate nakaznice točno izplačeval z gotovino, so jih vojaki radi sprejemali. Ta način plačevanja so si osvojili za grofom najprej trgovci in potem še le posamezne države.

Najnovejša varnostna sredstva v podmornicah. Od leta 1923 se je potopilo 8 podmornic ameriškega vojnega brodogradništva. Leta 1925 se je potopilo s podmornico »S 51« 5 oficirjev ter 31 mož, leta 1927 je utonila s »S 4« cela njena posadka. Radi neprestanih nesreč preiskujejo Amerikanci na »S 29« najnovejšo iznajdbo, ki bi naj priskočile na pomoč, ako bi se podmorska ladja pogreznila na dno. Častnik Momsen je iznašel takozvana »pljuča«, ki omogočajo pobeg iz potopljene podmornice. Je to maska, ki omogoča dohod zraka. Iznašli so plavajoče telefone, s katerimi zamorejo ponesrečeni mornarji klicati na pomoč.

Čudo pritlikave državice. Pravo čudo pritlikave državice leži v Kanalu med Francijo ter Anglijo. Je to otok Lundy, ki meri komaj 5 kv km in je neodvisna državica zase. Bogati trgovec Harman je neomejeni gospodar otoka. Podložnikov je v državici le 14, a kljub temu ima otok lastne poštne znamke in svoj lastni denar. Harman poseduje na otoku grad, ki je pozidan med dvema skalama. Zvezo med otokom in Anglijo oskrbuje Harmanova jadrnica, ki pristaja na otoku vsako sredo. Otočani ne plačujejo nobenih davkov. Na otoku so le 4 ure in v cerkev gre 200 ljudi. Pritlikava državica se preživlja od turistov, ki jo posečajo ob poletnih mesecih.

Papagajska bolezen. Najnovejši strah Amerikancev je takozvana papagajska bolezen. Da bi se ubranili te morilke, uničujejo poprej tolikanj priljubljene papagaje po kletkah in je za-

branjen strogo uvoz ptiča iz Južne Amerike v Severno in v Evropo. Nemški profesor Hegler je objavil te dni glede papagajske bolezni ta-le opazovanja: V znanem nemškem pristaniškem mestu Hamburg je bila pred kratkem družina, ki se je pečala z razprodajo ptičev in bolj izrednih živali. Ta družina je prejela iz Južne Amerike 3 papagaje, ki so dospeli v Hamburg bolni. Teklo jim je iz nosnic, kakor bi bili nahodni in trpeli so na driski. Koj po prihodu bolnih ptičev v trgovino je zbolela in bila prepeljana v bolnico 30letna hčerka Marija. V bolnici so opazovali na njej vročino 39—40 stopinj, mrzlico, glavobol, omotico, spreminjanje barve in plavkaste ustnice. Umrla je tekom par ur. Njen brat Pavel, star 27 let, ni bil nikdar poprej bolan, je prišel v bolnico z istimi znaki obolenja kakor njegova sestra. Po enem mesecu je ozdravil. Mati obeh je umrla 25. dan, ko je obolela na pravkar omenjenih znakih. Od papagajev sta poginila dva in le eden je ozdravil. Pri raztelesenju obeh na papagajski bolezni umrlih oseb in ptičev niso ugotovili nobenih notranjih znakov te bolezni. Istotako je pripeljal seboj v Hamburg iz Bahije v Južni Ameriki papagaja 50 letni trgovec. Par ur po izkrcanju je umrl v bolnici v Hamburgu na znakih papagajske bolezni razlezla po celem se je po Južni Ameriki razširjena papagajska bolezen razširila po celem svetu in zahtevala že veliko smrtnih žrtev. Kaj da je vzrok te kužne bolezni, še ne ve nihče. Toliko je gotovo, da je začela bolezen moriti ljudi, ako so ti prišli v dotiko s papagaji iz Južne Amerike. Priljubljenim ptičem, ki so romali do pred kratkem po celem svetu sedaj slaba prede, ker jih pokončavajo iz strahu pred naravnost kužno boleznijo, katere se boji celi svet.

Meje živalskega življenja. Doslej je bilo splošno razširjeno mnenje, da doseže kit starost 500 let, v resnici pa komaj 40. Celotni slon ne postane starejši, nego 70 let. Dejstvo, da te orjaške živali ne postanejo starejše nego človek, je brezdvomno dokazal vseučiliščni profesor Peacock iz Dundee. Ta profesor trdi, da doseže le orjaška želva starost 150 let, nadalje krap lahko živi poldrugeto stoletje, beloglavi jastreb 118, orol 104 leta. Stoletniki med ptiči so še: papagaj, vrana, krokar in race v severnih krajih. Starost domačih živali je ta-le: pes 35, konj 40, krava 25, mačka 40, gos 30, lev in tiger 25, morski pes 100, jegulje 60, krokodil 40.

Zlati zaklad pri »Peklenskih vratih«. V letih osvobodilne vojne ameriških Združenih držav (1776—83) se je potopila angleška ladja, ki je pripeljala v Ameriko plačilo za angleško vojsko v znesku 800.000 zlatih funtov šterlingov. Amerikanski kapitan Simon Lake, ki je izumil že veliko aparatov za dela pod morjem, se bo lotil dviga zgoraj omenjenega zlatega zaklada. Potopljen ladja bi se naj nahajala na dnu Long-Island zaliva. Že zadnja leta je našel kapitan v obsegu 8 kvadratnih kilometrov Long Sund zaliva 30 potopljenih ladij. Na podlagi preiskavanja 30 ladij in zgodovine amerikan-

ske osvobodilne vojne so ugotovili, da je zakladna ladja potopljena v najbolj ozkem delu reke East River v bližini Newyorka. Ako bo Amerika odklonila kapitanovo prošnjo za podporo pri dviganju, se bo lotil sam dela. Že pred 40 leti je ameriški kapitan Jurij Thomas doznal, da je ladja z zlatom dosegla Newyork leta 1783, baš ob času, ko so se pripravljale angleške čete, da zapustijo Newyork. Ladja je prejela povelje, da se mora zateči v luko Connecticut in tamkaj izplačati vojake. Ko se je hotela ladja pokoriti temu povelju, je zadela ob skalo ter se potopila pri »Peklenških vratih«. O zlatem tovoru na ladji so znali le nekateri angleški višji častniki in še le po za Angleže nesrečno končani vojni so se začeli zanimati za potopljeno zlato. Kapitan Thomas je potrošil celo svoje premoženje za iskanje zlata in umrl v bedi. Najnovejši iskalec Lake si obeta več uspeha nego njegov prednik, ker ima na razpolago najbolj moderna dvigalna in potapljaška sredstva. Poslužil se bo podmornice, ki bo opremljena z od njega izumljenimi potapljaškimi aparati. Iz podmornice ven ne bodo ovirale potapljačev dolge cevi za dovod zraka, kakor se dogodi, ako mora potapljač v morje z ladje.

Rokavice iz novejega usnja. Orjaško ptico noja smo že opisovali v našem listu. Do pred leti so lovili ter preganjali noja radi peres, katere so nosile ženske za klobuki. Pokrivala z nojevimi peresi so iz mode in sedaj lovijo nedolžnega noja radi njegove kože, iz katere izdelujejo najmodernejše usnje za ženske čevlje. Ženska moda je že v drugič vzrok nojevih preganjanj.

Suhi led. V Nemčiji so odkrili postopanje, da izdelujejo suhi led, kar je nekaj popolnoma novega. Suhi led je v velike kocke stisnjena ogljikova kislina, ki vsebuje 80 stopinj mrzlot. Prednost suhega ledu pred naravnim je ta, da se ne topi, ampak tekom 8 dni zgine kot kafra. Ta led se bo lahko pošiljal v zavojih po pošti.

Ljubljenec »mokrih« senatorjev zopet prijet. Gospod Cassidy v Washingtonu je med zakonodajalci, ki sede v senatu (zgornji zbornici Zedinjenih držav), dobro znana osebnost. Saj je izredno postrežljiv in vsakemu senatorskemu suhemu grlu rad pomaga s par požirki »tega hudega« — proti odškodnini seveda... Vedno ga je najti okrog vladnega poslopja, in splošno se ga ne kliče z drugim imenom kakor »Mož z zelenim klobukom«. Večkrat ga je že policija prijela pri njegovem »dobrodelnem« opravilu, a vedno se je še srečno izmazal. Zdaj ga je zopet zadela nesreča, da se nahaja pod policijskim nadzorstvom; to pot se bo pa težko izvil, kajti našli so pri njem šest pajntov brinjevca. Žejni senatorji si bodo morali iskati kako drugo moč, dokler ne bo mož v zelenem klobuku zopet na svobodni.

Če je mož preveč zaspan. Skrajno nezadovoljna je postala s svojim možem Mrs. Lillian M. Wolda v Chikagu zaradi njegove večne zaspanosti, in je iz tega vzroka vložila tožbo na razpoko. Na sodnji je potožila, da, kadar-

Zdravi zobje
SARGOV

KALODONT

267

koli so jih prišli obiskat njeni znanci, je njen mož vedno zadremal na stolu, ali jih je pa kar pustil in se spravil v posteljo. Enako je tudi vedno zaspal, kadar sta se kje nahajala na obisku. Pri vsem tem pa je možiček star še le 22 let. Tudi drugače, pravi žena, ni imela z njim nič prijetnega življenja. Zaročni prstan za njo je kupil na obroke. Prvi obrok 5 dolarjev je še sam plačal, druge obroke je pa morala ona sama poravnati.

Podkurjena ameriška reka. Leta 1776 je bila reka East River, ki teče skozi Newyork, v zimi tako debelo zamrznjena, da jo je prekorajčila vojska s konji in topovi. Danes je to že davno izključeno. Ob reki je bogznaj koliko raznih tvornic, ki izlivajo vanjo vsako uro po 400.000 ton vroče vode. Radi tega dovoda tople vode se dvigne temperatura reke za 10 stopinj.

Koliko zavžije Evropa. Največ kruha povprečno poje v Evropi Belgija. Vsak Belgijec poje povprečno 289 kg kruha na leto. Najmanj kruha v Evropi pa poje Švicar. Temu zadostuje letno 140 kg. Za Belgijcem pride na vrsto Francoz z 270 kg letno, potem Nizozemec z 227, Čehoslovak z 217, Španec z 206,

Rus s 195, Italijan s 190, Anglež in Irec s 183 in Nemec s 171. Kar se tiče krompirja, ga pospravi največ Nemec, potem Belgijec, ki poje letno 449 kg krompirja, Čehoslovak ga poje 384 kg in Francoz 295 kg. Čaja popije največ Anglež in sicer 4 in pol kg letno, najmanj pa Francoz, ki ga popije samo 400 gramov letno.

Zahvala Dijaškega Podpornega društva. Ob priliki Velnar-Borkove poroke so se gostje spomnili Dijaškega podpornega društva v Ljubljani, ki oskrbuje slovenske katoliške visokošolce s ceno hrano, in prispevali vsak po svojih močeh ter nabrali skupno 220 Din. Dijaško podporno društvo izreka za velikodušen čin darovalcem iskreno hvalo!

Priporočila se pri nakupu blaga manufaktura trgovina
M. E. ŠEPEČ
Maribor, Grajski trg št. 2

391

Popravek. V 11. številki »Slovenskega Gospodarja« pri oglasu: Občni zbor Ljudske posojilnice v Celju se 7. točka pravilno glasi **Volitev načelnstva.** — Ljudska posojilnica v Celju.

Zločini v državno korist.

Žalostna smrt boritelja za neodvisnost Irske

V predvojnem ter medvojnem času se je po celem svetu veliko pisalo o neumornem boritelju za neodvisnost Irske Rogerju Casement. Vse svoje moči je posvetil cilju: domovino — katoliško Irsko iztrgati Angležem in jo ovenčati s krono svobode ter neodvisnosti. Radi borbe proti Angliji je moral pobegniti v Ameriko in od tamkaj se je prepeljal oktobra 1914 na Norveško v mesto Kristijanija. Odrekal je Angležem pravico do rekrutacije Ircev v svetovni borbi.

Kakor hitro je zvedel angleški poslanik na Norveškem Findlay, kje je buditelj Irske, se je lotil s podkupovanjem njegovega sluga Norvežana Christensena. Obljubil mu je najprej nagrada 5000 funtov šterlingov, ako pomaga svojemu gospodu iz življenja. Sluga se je delal skraja nagnjenega k izdajstvu, dasi je obveščal gospodarja o načrtih angleškega poslanika, ki mu je zvišal

krvavo nagrado od 5 na 10 tisoč funtov šterlingov.

Ker je uvidel Irec, da na Norveškem ne bo stalno varen pred angleškimi morilci, se je zatekel v Nemčijo. Nemška podmornica ga je izkreala aprila 1916 na irski obali. Dne 3. avgusta 1916 so ga obesili Angleži javno v Londonu kot veleizdajalca.

Smrt bojavnika proti fašizmu.

Leta 1924 je bil celi svet poln poročil o zagonetni smrti italijanskega socialističnega poslanca Matteotija. V parlamentu v Rimu je nameraval nastopiti z odkritji, ki bi bila škodovala fašizmu in ga onemogočila pred zunanjim svetom. Dne 10. junija 1924 je bil Matteoti odpeljan v avtomobilu in pet dni za tem so našli njegovo bogznaj kolikokrat zabodeno truplo ob cesti pri Bassano di Sutti. Ugotovili so prvotno javnosti prikrite morilce, ki so prejeli pred sodiščem le malenkostno kazno za zločin, ki je pripomogel fašizmu do trdnih tal.